

Az ismeretkör: Kisebbségek

**Kredittartománya: 10 kredit**

Tantárgyai:

- 1) Bevezetés a kisebbségi közösségek kulturális hagyományaiiba
- 2) Bevezetés a kisebbségszociológiába
- 3) Kisebbségi intézmények, diszkrimináció, jogvédelem
- 4) Kulturális antropológiai alapismeretek

<b>Tantárgy neve: Bevezetés a kisebbségi közösségek kulturális hagyományaiiba SZP BA</b>	<b>Kreditértéke: 4</b>
<b>NEPTUNKÓD: SZPANB1034, SZPALB1034</b>	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% gyakorlat	
A tanóra típusa: előadás és gyakorlat, óraszám: nappali tagozaton 2 óra gyakorlat/hét, levelező tagozaton 10 óra gyakorlat/félév. Az adott ismeretátadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: <ul style="list-style-type: none"><li>• a szorgalmi időszak heteire lebontott és minden órára részletesen kidolgozott tematika közös elektronikus felületen elérhető</li><li>• az előadások témaköreinek ppt-s változata elérhető közös elektronikus felületen</li><li>• a feladatok, a kidolgozásuk és értékelésük részletes szempontsora a közös elektronikus felületen</li></ul>	
A számonkérés módja: <b>gyakorlati jegy</b> Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további módok:</b>	
A tantárgy <b>tantervi helye:</b> 5. félév	
Előtanulmányi feltételek: -	
<b>Tantárgyleírás:</b>	
A cigányság története és népcsoportjaik. Eredetmondák és értelmezésük. Az étkezési és vendéglátási szokások. A születéssel és a kereszteléssel kapcsolatos hagyományok és hiedelmek. A születéssel és a kereszteléssel kapcsolatos hagyományok és hiedelmek. A lakodalmi szokások és hiedelmek. A temetkezés és halotti szokások. Ünnepek. Az öltözködés hagyományai. Hagyományos mesterségek és továbbélései. A vásári szokások. A társas érintkezés szabályai. Hagyománytisztelő szokások. Szerencsehiedelmek. A színek és jelentése a roma kultúrában. A népi gyógyászat a roma kultúrában romáknál. A romani kris. Népzene, néptánc és népköltészet. Kiemelt témakörünk még a digitális írástudás fogalma, azaz az információs-műveltség és a kommunikációs technológiák hatékony használata. Az információhoz való hozzáférés, annak kritikus és kompetens értékelése, pontos, kreatív felhasználása az elérendő cél. Az alapvető etikai és jogi kérdések megértése és alkalmazása szintén a kurzus fő témaköre.	
<b>Kötelező és ajánlott irodalom:</b>	
Kemény István (é.n. szerk.): A magyarországi romák. Press Publica letölthető: <a href="http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/romak/periferian_roma_szociologiai_tanulmanyok/pages/007_A_magyarorszag_i_ciganysag_helyzete.htm">http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/romak/periferian_roma_szociologiai_tanulmanyok/pages/007_A_magyarorszag_i_ciganysag_helyzete.htm</a> Rostás-Farkas György (1992): Cigányok hiedelemvilága. Cigány Kulturális és Művészeti Társaság, Budapest ISBN: 9630415658 Székely János (2010): Cigány népismeret Szent István Társulat ISBN: 9789633617021 Kovalcsik Katalin (2002, szerk.): Tanulmányok a cigányság társadalmi helyzete és kultúrája köréből. ELTE Budapest ISBN: 963823256	

Fraser, Sir Angus (2006): A cigányok. Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 9633896185  
Stewart, M. S. (1994): Daltestvérek. T-Twins Kiadó, MTA Szociológiai Intézet, Max Weber Alapítvány ISBN: 9637977554  
Szuhay Péter (1999): A magyarországi cigányok kultúrája; etnikus kultúra vagy a szegénység kultúrája. Panoráma Kiadó, Budapest ISBN: 9632438345

**Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

**a) tudása**

- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszer alapjait.
- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.
- Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.
- Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről.
- Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását.
- Ismeri a szociálpedagógia fogalomkészletét, történetét, elméleteit. Ismerettel rendelkezik a szociálpedagógia gyakorlatáról.
- Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit.
- Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket.
- Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit.
- Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit.
- Ismeri az informatika eszközeivel történő hatékony kommunikáció formáit, az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának eljárásait, eszközeit.
- Ismeri és szakszerűen alkalmazni képes a digitális kommunikáció, az információ kezelésének szabályait.

**b) képességei**

- Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére
- A hallgató tisztában lesz a család- gyermek- és ifjúságvédelem fogalmával, történetével, alapvető szabályozásával, a szakmai módszertani elvekkel; a hallgatók megismerjék a családtámogató rendszereket; a család díszfunkcióiból következő problémákat; megismeri a családi élet egyéb problémáit (pl. betegség, halál); megismeri a családtámogatás rendszerét, annak összefüggéseit; a szociálpolitikai intézményrendszer család-, gyermek-, ifjúságvédelmi intézményeinek, szolgáltatásainak viszonyát a pedagógia, gyógypedagógia rendszerébe tartozó szakterületekkel.
- Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására.
- Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.
- Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.
- Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.
- Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására
- Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére.
- Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenció és problémakezelő módszerek,

technikák hatékony és innovatív alkalmazására.

- Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére.
- Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.

#### **c) attitűdje**

- Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében.
- Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az esetek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem.
- Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.
- Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktus-megoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi.
- Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.
- Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza.
- Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.
- Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást.
- Nyitott a szakmai továbbképzésekre, módszertani innovációkban szívesen részt vállal.
- Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre.
- A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.
- A digitális szemléletmódja nyitott, innovatív, a szakterületén zajló digitális technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.

#### **d) autonómiája és felelőssége**

- A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el.
- Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során.
- Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét.
- Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő digitális ismereteit, készségeit, képességeit fejleszti, és új kompetenciákat sajátít el.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.

**Tantárgy felelőse: Báder Iván tanársegéd**